

Universitat Autònoma de Barcelona

**Avaluació de pràctiques policials a Catalunya partint de
l'estudi «*Preventing crime: What Works, What Doesn't,
What's Promising*» de Sherman et al.(1997).**

Alumna: Laura Casas Díaz

Treball de fi de grau

Tutor: Francesc Guillén

Assignatura: Policia i seguretat

Grau de Criminologia, 4t curs

Data d'entrega: 29 de maig de 2015

12.392 Paraules

Agraïments

Dedico aquest espai a agrair la participació de totes aquelles persones sense les quals hauria estat impossible la realització del present estudi.

En primer lloc he d'agrair de manera especial i sincera al professor Francesc Guillén pels consells i el recolzament constant que m'ha prestat a llarg de tot el procés de realització d'aquest estudi.

A la Policia Municipal de Terrassa i especialment a la meva tutora al centre, Susana Zaguirre, per a permetre'm accedir a les dades policials aquí analitzades.

A Josu Gondra i Bustinza per permetre'm l'accés a l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya i a ajudar-me tan amablement en l'anàlisi de dades.

Al Sergent David Royo per a cedir-me les dades de Mossos d'Esquadra sense les quals hauria estat impossible el desenvolupament d'una de les hipòtesis.

I finalment als meus familiars i amics que han omplert aquests mesos d'esforç amb paraules d'ànim i consells.

A tots, moltes gràcies.

Sumari

I. Introducció: la necessitat de debatre sobre l'efectivitat policial.....	5
<i>Abstract: the need to discuss the effectiveness of Police.....</i>	<i>6</i>
II. Marc teòric: analitzant l'efectivitat policial.....	7
1.Espanya i la investigació sobre l'efectivitat policial.....	7
2.Evidència empírica sobre l'efectivitat policial: evolució històrica en el context internacional.....	7
3.Lawrence W. Sherman i el Congrés dels Estats Units d'Amèrica.....	9
4.«Prevenint la delinqüència: Què funciona, què no funciona i què sembla prometedora?».....	10
5.Pràctiques policials: revisant-ne l'efectivitat deu anys després.....	12
A.L'«Smart policing» o patrulles dirigides.....	13
B. El nombre d'efectius policials.....	15
C. La policia comunitària o «Community policing».....	18
D. La videovigilància.....	20
III. Anàlisi de l'efectivitat policial: Un estudi empíric.....	24
1.Objectius específics i hipòtesis.....	24
2.Metodologia.....	24
IV. Anàlisi de dades.....	25
4.1.Hipòtesi 1:«Augmentar el nombre d'efectius a les ciutats, sense tenir en compte on aquests són assignats, no serveix per a reduir el volum de delictes».....	25

a) Nombre total de delictes: evolució.....	25
b)Nombre d'efectius policials.....	27
c)Correspondència amb la hipòtesi.....	28
4.2.Hipòtesi 2:«L'ús de patrulles dirigides a “hot spots” es correspon amb una reducció del volum de criminalitat».....	29
a)En què consisteix la Campanya Grèvol?.....	29
b) Anàlisi de les dades policials.....	32
c)Evolució per barri.....	33
d)Correspondència amb la hipòtesi.....	34
4.3.Hipòtesi 3:«La policia comunitària si bé permet augmentar la percepció de seguretat de la població en aquelles zones on es duu a terme no es correlaciona amb un descens en el volum de delictes».....	35
a) Valoració del nivell de seguretat al municipi.....	35
b) Valoració de l'actuació dels cossos policials.....	36
c)Correspondència amb la hipòtesi.....	37
4.4.Hipòtesi 4:«Aquelles zones que tinguin sistemes de videovigilància presentaran un menor nombre de delictes».....	38
a) Recopilació de dades policials: videovigilància de trànsit.....	39
V.Limitacions.....	41
VI. Conclusions.....	42
VII.Bibliografia.....	43

I. Introducció: la necessitat de debatre sobre l'efectivitat policial.

Vivim en un món de constants avaluacions. Se'ns parla de capacitats, d'aptituds i competències. Des de la infantesa fins als últims anys de vida la societat ens sotmet a un constant procés d'avaluació. Aquesta realitat ens porta a parlar d'efectivitat. Segons el Diccionari de la Llengua Catalana, el terme efectiu designa quelcom «*que produeix l'efecte que hom n'espera*». Aquesta definició inclou una complicada aplicació. Què considerem efectiu? és efectiu tot el que hom espera que ho sigui?

Aquest treball girarà entorn d'aquest vocable i un dels sectors més rellevants de la criminologia: La policia. La població confia en l'efectivitat de la policia i espera que redueixi el volum de delictes per tal que els ciutadans puguin sentir-se segurs, però totes les pràctiques policials són veritablement efectives?

Tenint en compte que l'any 2013 la Ley de Presupuestos assignava al sector de la seguretat pública una dotació de 5.968,07 milions d'euros i que la despesa mitjana en els cossos i forces de seguretat de l'Estat¹ s'ha anat incrementant any rere any² queda palès que la seguretat pública i l'efectivitat de les pràctiques destinades a assegurar-la no són temes irrisoris. Països com els Estats Units, Regne Unit o el Canadà han dut a terme estudis sobre l'efectivitat de les pràctiques de les seves policies. De tots ells destaca especialment un estudi de 1997 dut a terme per un equip de la Universitat de Maryland liderat per Lawrence W. Sherman que intentà descobrir que era útil per combatre la delinqüència. A l'Estat Espanyol en canvi no s'ha dut a terme cap investigació que revesteixi tal naturalesa.

Aquest estudi pretén fer una primera passa cap a l'estudi de l'efectivitat de les pràctiques policials al nostre país. Seguint les pautes deixades per l'estudi de Sherman et al (1997) «*Preventing Crime: What works, What Doesn't, What's*

---

¹ Exceptuant els anys de crisi a Catalunya.

² Dades recollides a l'Informe anual de seguretat de l'any 2013 (ESYS,2013).

Promising», les següents pàgines giraran entorn a l'avaluació d'algunes de les hipòtesis que assenyalaren deu anys enrere, se n'actualitzaran els resultats i s'intentaran verificar o falsar en el context d'una ciutat catalana: Terrassa. El motiu és poder oferir respostes i propostes de millora en el futur.

Paraules clau: *efectivitat, policia, hot spots, patrulles, efectius, videovigilància, policia comunitària.*

ABSTRACT: The need to discuss the effectiveness of police.

This study will be focused on the concept "effectiveness" and one of the most important areas of criminology: Policing. Population relies on the effectiveness of the police and hopes that it will reduce the volume of crime so that citizens can feel safe. Does it actually happens?

Average expenditure in state security forces has increased year after year. It is clear that public safety and effectiveness of police practices are something that can't be avoided. Countries such as the United States, UK and Canada have carried out studies on the effectiveness of the practices of their police. But the reality is very different in Spain where we don't have any study on that way.

The present study aims to answer these questions and tries to make a first step (though limited) to the study of the effectiveness of police practices. Following the study written by Sherman et al (1997) "*Preventing crime: What works, what does not, what's promising*", the following pages will focus on the assessment of some of the hypotheses that they pointed out eighteen years ago, we'll update their results and we will try to verify or refute them in the context of a Catalan city to provide answers and suggestions for improvement in the future.

Key words: effectiveness, police, hot spots, smart policing, crew, CCTV, community policing.

II. Marc teòric: analitzant l'efectivitat policial.

---

1. Espanya i la investigació sobre l'efectivitat policial

Molts han estat els estudis dedicats a l'avaluació de diferents pràctiques policials, essent hegemònic l'anàlisi de les patrulles. No obstant tots aquests estudis han tingut lloc a l'estranger i és que l'Estat Espanyol no disposa d'investigacions similars a les dutes a terme per països tals com el Regne o els Estats Units. Si bé hi ha diversos grups i organitzacions criminològiques amb autors i articles de rellevant importància per a la criminologia, la policia ha estat un sector oblidat. De tots els estudis analitzats per a la realització de la present investigació sols se n'han realitzat dins l'àmbit de la videovigilància on destaquen cognoms com Díez Ripollés i Cerezo (2011) i Varona (2012). Si bé els cossos policials sí que realitzen avaluacions de les seves activitats, la falta d'un criminòleg o avaluador extern al cos en la seva realització ha estat la causa principal per la qual no han estat presos en compte. Ha estat precisament aquesta falta de dades i d'una reflexió científica sobre les activitats policials el que ha motivat la realització de l'estudi.

2.Evidència empírica sobre l'efectivitat policial: evolució històrica en el context internacional.

El panorama internacional presenta una imatge diferent a l'espanyol. Si bé la majoria dels països europeus es troben en el mateix punt que Espanya, l'estudi científic sobre les activitats policials ha esdevingut una empresa que recull un ampli gruix d'investigacions des de l'inici del segle XXI. Aquests esforços han girat entorn a explicar les activitats policials des de la perspectiva de les ciències socials i a avaluar-ne els efectes. Si bé els punts estudiats sovint difereixen i que varis temes s'han disputat la popularitat en diverses èpoques, el seu interès no desapareix mai. Però si volem parlar d'investigacions sobre l'efectivitat policial, el nostre punt de partida ha de situar-se en els Estats Units i els països

anglosaxons. Tot i que actualment la National Criminal Justice Reference Service del departament de justícia dels Estats Units posseeix un recompte d'aproximadament 31.000 referències sota el títol de “Police and law enforcement” (Skogan, 2004), això no sempre ha estat així.

L'estudi científic de la policia als EE.UU sorgí d'un context de preocupacions sobre com de justes eren les actuacions policials, centrant-se especialment en el presumpte tracte discriminatori exercit sobre el col·lectiu afroamericà associat amb una creixent sensibilització sobre el tracte que rebien les minories ètniques (Skogan,2006). Per aquest motiu a finals dels anys cinquanta la American Bar Foundation dugué a terme una sèrie d'estudis l'objectiu dels quals era descriure la forma en la que actuaven realment les institucions de justícia, anant més enllà de les ja tradicionals i supèrflues descripcions sobre la força legal o l'estructura d'aquestes organitzacions. Fins aquell moment l'anàlisi dels diversos factors que podien (o no) conduir a una bona praxi policial era un camp nou dins el món de la criminologia. Segons Skogan (2004) abans dels anys seixanta als EE.UU sols s'havien publicat uns pocs estudis al respecte, dels quals destaquen els duts a terme per Fosdick (1920), Smith (1949) i Westley (1953). El principal descobriment al que arribà l'American Bar Foundation fou que els oficials, especialment la policia, posseïen un enorme poder discrecional en la forma amb què aplicaven la llei. Estudis posteriors ho confirmaren, motiu pel qual els anàlisis començaren a interessar-se en descriure el comportament policial a través d'observacions sistemàtiques dels encontres entre la policia i el públic. Poyner (1993) apuntava que fou precisament a partir de la dècada de 1960 quan començà a sorgir l'interès per als programes de prevenció de la delinqüència als Estats Units fet al qual se sumà l'interès per a conèixer si les activitats policials i l'organització dels cossos de seguretat compleixen la seva funció de prevenció i aplicació de la llei. En aquesta època començaren a sorgir enquestes dirigides a la ciutadania, així com també a la pròpia policia, que preguntaven sobre les pràctiques policials. Wilson (1968) dugué a terme un estudi empíric sobre diversos cossos policials i en certa forma també feu valoracions sobre els serveis que aquests donaven. A més de la discrecionalitat i les variables que hi influenciaven, la investigació policial es dirigí essencialment en l'avaluació de

l'efectivitat de les estratègies dutes a terme per la policia, principalment sobre les patrulles motoritzades i a peu i la resposta ràpida a les trucades de servei. Els principals resultats en la majoria de camps foren que la policia no estava aconseguint els resultats esperats en termes de prevenció de delictes i de satisfacció pública. No obstant el fet que aquests resultats posaven en dubte l'eficiència dels cossos policials amb prou feines es portaren a terme rèpliques. Les investigacions sobre el comportament i les pràctiques policials es veieren disminuïdes en nombre durant la dècada dels setanta tot i que es donaren estudis històrics com el de Kansas City (Pate,1974) i Newark (Pate,1985) i fou durant la dècada dels vuitanta amb el sorgiment d'una nova estratègia policial, quan les investigacions tornaren a estar a l'ordre del dia però amb menys força de la que presentarien en la dècada següent. La policia comunitària o «*community-oriented policing*» suposà un nou camp d'estudi. Tot i els esforços destinats a reformar el gruix d'estratègies policials la investigació empírica continuà però centrant-se en uns objectius molt més concrets. Entre els temes d'anàlisi destacà l'ús de la força per part dels policies i l'anàlisi sobre la modificació del comportament dels agents.

Al 1990 les avaluacions sobre l'impacte de les estratègies policials s'estengueren sense cap focus dominant: drogues, prevenció comunitària de delictes, patrulles... Sorgí de nou l'interès pel tracte a les minories ètniques a més a més de la brutalitat de les actuacions policials. Així, en aquesta dècada es revifà l'interès sobre el comportament dels agents i a la segona meitat dels vuitanta la literatura d'avaluació sobre les pràctiques policials era tan extensa i contradictòria que sorgiren esforços per a descobrir quines pràctiques eren les que realment funcionaven.

3. Lawrence W. Sherman i el Congrés dels Estats Units d'Amèrica:

L'any 1996 la Fiscalia General de l'Estat dels EE.UU rebé un encàrrec d'un estudi per part del Congrés el motiu del qual era bàsicament econòmic: Durant la dècada dels noranta el finançament que el Departament de Justícia atorgava per a la realització de plans de prevenció de la delinqüència ascendia a la suma de tres mil milions de dòlars, fet pel qual el Congrés dels Estats Units pretenia comprovar

si realment es tractava d'una inversió profitosa (Guillén, 2012). El Congrés demanà que l'avaluació fos “de naturalesa independent” i “utilitzés metodologies i estàndards reconeguts científicament” a més de que es donés especial èmfasi als factors relacionats amb la delinqüència juvenil. L'assistent del Fiscal General de l'Oficina de Programes Judicials demanà a l'Institut Nacional de Justícia una revisió de la literatura rellevant al respecte, que incloïa l'avaluació de l'impacte de més de 500 programes. Així, a fi de comprovar l'eficàcia d'aquests esforços que pretenien reduir la delinqüència i augmentar la seguretat i l'eficàcia policial, la Fiscalia General encomanà a la Universitat de Maryland un estudi empíric encarregat de testar la validesa de les metodologies emprades fins aleshores. La persona escollida per a la direcció de la investigació fou Lawrence W. Sherman³ que aleshores era professor de la Universitat de Maryland. L'estudi, anomenat “*Preventing Crime: What Works, What Doesn't, What's Promising?*” classificà els programes preventius analitzats segons si funcionaven, si no o si sols eren prometedors. Descobriren que l'efectivitat del finançament per al Departament de Justícia depenia sobretot d'on es dirigien els fons, especialment si aquests eren destinats a zones on hi havia concentrat un gran volum de delinqüència juvenil. Afegiren a més, que la reducció en les taxes de delictes violents només podien aconseguir-se a través de concentrar la realització de programes de prevenció en zones pobres que era on es cometien la major part d'homicidis.

4.«Prevenint la delinqüència: Què funciona, què no funciona i què sembla prometedor? »

L'estudi dut a terme per Sherman, Gottfredson, MacKenzie, Eck, Reuter i Bushway amb la col·laboració de membres del Graduate Program⁴ consta de nou capítols, una introducció i un desè capítol dedicat a les conclusions. En aquests capítols s'analitzaren els programes depenent a la institució a la qual afectaren principalment:

- a) La comunitat.
- b) Les famílies.

---

³ Qui actualment és Director del Jerry Lee Centre for Experimental Criminology de la Universitat de Harvard i probablement un dels noms més destacats de la criminologia del anys noranta.

⁴ A qui al llarg de l'estudi ens referirem com a l'Equip de la Universitat de Maryland.

- c) L'escola.
- d) El mercat laboral.
- e) Els espais públics.
- f) La policia.
- g) La justícia criminal.

Atenent que l'avaluació present s'emmarca dins d'un context policial ens hem centrat en els capítols set (*Preventing Crime at Places*) i vuit(*Policing for Crime Prevention*) per a decidir quines serien les pràctiques que analitzaríem.

El capítol 7 fou desenvolupat per John Eck i consta de l'avaluació d'un seguit d'estudis encarregats d'analitzar l'efectivitat dels programes de prevenció destinats a l'anomenada prevenció situacional o, en altres paraules, en incidir sobre els llocs i elements físics del context per tal de dificultar la comissió de l'acte criminal. S'estudià l'efectivitat de programes que afectaren a com estaven disposades les zones residencials, als accessos dels ciutadans a certes zones, als sistemes de seguretat dels comerços, transports públics, bancs, aeroports , zones públiques i pàrquings. Tot i que la policia també du a terme actuacions relacionades amb la prevenció situacional la major part dels programes estudiats per Eck són el resultat d'actuacions privades dels ciutadans on la policia no hi exerceix un rol central però hi ha una practica que sí sol ser duta a terme, en certs casos, essencialment per la policia: la videovigilància.

El capítol 8 constitueix l'eix central d'aquesta investigació. A partir de les vuit hipòtesis que Sherman anomenà com a «*Eight Major Hypotesis about policig and crime*» l'equip de Maryland procedí a la seva categorització i a la comprovació de la seva eficàcia. Aquestes hipòtesis foren:

1. *Com més efectius tingui una policia menys delictes hi haurà.*
2. *Com més ràpida sigui la resposta policial a les trucades d'emergència menor serà el nombre de delictes.*
3. *Com més patrulles aleatòries hi hagi a una ciutat major serà la percepció d'omnipresència de la policia i hi haurà menys delictes.*

4. *Les patrulles dirigides a «hot spots» durant «hot times» de criminalitat permetran disminuir el gruix de delictes.*
5. *Com més detencions reactives dugui a terme la policia menor serà el nombre de delictes.*
6. *Com més gran sigui el volum de detencions (proactives) de delinqüents perillosos, menor serà el volum de delictes.*
7. *La millora dels contactes entre la policia i els ciutadans permetrà reduir la delinqüència (Community policing).*
8. *Com major sigui la capacitat de la policia per identificar problemàtiques i situacions sobre les que incidir menor serà el volum de delictes (Problem oriented policing).*

D'aquesta manera l'equip realitzà un meta-anàlisi dels estudis existents fins aleshores que es relacionaven amb cada una d'aquestes hipòtesis esperades. Sherman arribà a la conclusió que si bé algunes practiques funcionaven o eren prometedores d'altres no tenien prou solidesa empírica com per a ser considerades prou efectives(com fou el cas de la resposta ràpida a les trucades de servei), desmentint d'aquesta manera algunes de les creences populars sobre la policia⁵. Aquí hem pres quatre de les pràctiques que es consideraren com a efectives o prometedores.

5. Pràctiques policials : Revisant-ne l'efectivitat deu anys després.

De totes les pràctiques avaluades per l'Equip de la Universitat de Maryland les escollides han estat:

- A. *L' «Smart policing» o patrulles dirigides.*
- B. *El nombre d'efectius.*
- C. *La policia comunitària o «Community policing»*
- D. *La videovigilància en espais públics*

---

⁵ La limitació de l'espai del treball impedeix reflectir un resum dels resultats trobats per cada una de les hipòtesis, però poden ser consultades a Lawrence W. Sherman, et al. (1997). *Preventing Crime: What Works, What Doesn't, What's Promising* Report to the U.S. Congress. Washington, D.C.: U.S. Dept. of Justice, 655 pp.

El motiu fonamental per a aquesta selecció ha estat, principalment, la major operativitat d'aquestes hipòtesis a fi de ser estudiades en el context d'un treball de fi de grau.

A. L'«Smart policing» o patrulles dirigides.

L'emergència del que coneixem com a «*hot-spots policing*» recau en les innovacions teòriques dels anys vuitanta i noranta (Wilson, 1967; Gay, Schell and Schack, 1977; Weisburd & Braga, 2003). Autors com Eck i Maguire (2006) i Braga (2005) han dedicat estudis sencers o parts d'aquests a l'anàlisi de la incidència de les estratègies policials concentrades en certs llocs o «*hot spots*» en moments específics o «*hot times*». Aquestes concentracions solen venir donades per la repetició de tres elements (Eck & Maguire, 2006): la repetició dels delinqüents, dels llocs i de les víctimes⁶.

Organitzacions policials tant europees com americanes i anglosaxones han donat compte d'aquesta realitat a través de dues estratègies principals: les patrulles dirigides o «smart policing» i la corrent del «*problem oriented policing*». Ambdós esforços posseeixen dos elements en comú (Eck & Maguire, 2006): La concentració des recursos policials en àrees geogràfiques determinades i l'ús de la informació per tal de determinar quan i on concentrar aquests recursos (Bernal del Castillo, 2013). Les patrulles dirigides han vingut sent utilitzades des de fa vint-i-cinc anys i actualment es fonamenten en mapes generats per ordinador on s'identifiquen les zones i els delictes que s'hi ha comès. Una de les formes de Smart policing més conegudes és el NYPD'S Compstat process. Creat l'any 1994, combina les patrulles dirigides, la responsabilitat geogràfica dels comandants de districte, l'ús de la informació i la tecnologia de mapes, tot per tal de dirigir els esforços policials a àrees concretes i optimitzar els recursos. És sota el Compstat que els agents del NYPD mantenen perfils estadístics de cada districte i poden dirigir les operacions pertinents (Safir, 1998). Un estudi recent de la Police Foundation mostrà que 7 de cada 10 departaments amb més de 100 oficials

---

⁶ N. D. A la policia anglesa ha dedicat molt més interès a estudiar la victimització reiterada que als EE.UU. (Eck & Maguire, 2006).

utilitzen tecnologia de mapes a l'hora d'identificar hot spots (Weisburd, Mastrofski, McNally, Greenspan and Willis, 2003.). De totes les estratègies que s'estudien en la present investigació és *l'smart policing* la que posseeixen el substrat empíric més consistent.

Així, la perspectiva dels *Hot spots* suggereix que la policia pot reduir la criminalitat focalitzant esforços efectius en determinades zones a unes hores determinades (Sherman & Weisburd, 1995; Eck & Weisburd, 1995). A mesura que han anat millorant les bases de dades així com també la tecnologia de mapes un seguit d'estudis empírics han demostrat que l'actuació en certs *hot spots* pot reduir la criminalitat. A més, l'avenç en l'estudi de la criminalitat i el desenvolupament de les teories criminològiques ha servit per a donar-hi recolzament empíric: la idea principal és que la delinqüència no es reparteix de forma homogènia pel territori sinó que tendeix a agrupar-se en certes zones (Skogan, 2006). El desenvolupament de Goldstein del «*problem-oriented policing*» (1990) i teories tals com l'elecció racional (Cornish & Clarke, 1986), la teoria de les activitats rutinàries (Cohen & Felson, 1979), la prevenció situacional (Clarke, 1997) i la criminologia ambiental (Brantingham & Brantingham, 1991) aportaren informació sobre el perquè de l'existència de hot spots i serviren de guies per a l'actuació policial.

Sherman i el seu equip (1997) arribaren a la conclusió de que hi ha raonables evidències empíriques per a creure que les patrulles dirigides a determinades àrees geogràfiques poden provocar una disminució dels delictes en aquella zona. La revisió d'estudis que realitzaren (des de 1971 a 1995) els portà a la conclusió que com major era la presència de patrulles a «*hot spots*» durant «*hot times*» d'activitat criminal menor era el nombre de delictes d'aquelles zones a aquelles hores. L'estudi d'avaluació del *smart policing* considerat com a el més rigorós científicament fou dut a terme a Minneapolis. En aquesta ciutat aproximadament un 5% de les adreces generaren el 50% de totes les trucades demanant un servei (Sherman, Gartin & Buerger, 1989). Es dividí la ciutat en 110 zones que presentaven un volum exagerat de delictes i desordre i es crearen dos grups:

a) Un grup de 55 *hot spots*, que serviren d'àrees de control, van mantenir la mateixa atenció policial que rebien de forma habitual.

b) El segon grup rebé dues vegades i mitja més atenció policial que les àrees de control.

La comparativa dels canvis de la delinqüència entre ambdós grups revelà un descens significatiu en zones que van rebre major presència policial (Sherman & Weisburd,1995). Aquestes dades han estat corroborades més recentment per Ratcliffe (2011) a la ciutat de Philadelphia.

B. El nombre d'efectius policials.

David Bayley escrivia en *Police for the Future* (1994) que la policia no serveix per a prevenir delictes. Per l'autor aquest era un dels grans secrets de la vida moderna. Poques línies després exposava que una de les tàctiques més utilitzades (i menys útils) per a proveir la societat d'una millor seguretat objectiva i subjectiva era l'obtenció de més recursos policials i, en especial, de personal. Seguint paraules de Bayley es tracta d'una pràctica l'efectivitat de la qual és, simplement, un mite. Tres anys més tard l'equip de la Universitat de Maryland en el seu intent de testar les *Eight Major Hypotheses* de la criminalitat també posà atenció a la idea de si l'augment del nombre d'efectius es correlacionava amb un menor nombre de delictes. No obstant, el que l'equip postulà era l'oposat al que presentava Bayley ja que segons ells sí existia relació entre aquestes variables i que, a més, aquesta era positiva a les zones urbanes.

La dicotomia conformada entre Bayley i Sherman serveix per a il·lustrar dues vessants defensades per científics socials sobre els efectes de la policia en la delinqüència. Alguns, hereus d'una tradició sociològica conformada per teories criminològiques que no tenen en compte el paper de la policia com a element de prevenció de la delinqüència no creuen que aquesta tingui efectes en les estadístiques de criminalitat (Gottfredson & Hirschi, 1990). A aquest fet se suma un altre, i és que en dues dècades d'estudis no s'han trobat mostres contundents de que el nombre d'efectius sí influencii a la delinqüència (Eck & Maguire, 2006). No obstant l'estabilitat en les taxes de criminalitat als EE.UU a la dècada dels

setanta renovaren l'interès d'un sector de la criminologia sobre fins a quin punt eren certes les afirmacions que s'havien fet fins aleshores entorn a aquest tema.

És aquest grup l'antagonista del que exposàvem i un dels exponents fou Lawrence W. Sherman qui suggerí (1995 p.330) que la presència policial sí pot influir en la criminalitat, augmentant o disminuint el volum de delictes. No es estrany, doncs que el grup de la Universitat de Maryland prengué com a primera hipòtesi a testar la idea de que augmentar el nombre d'efectius a les ciutats, sense tenir en compte on aquests són assignats, pot disminuir el volum de delictes. Aquesta hipòtesi vingué recolzada per les idees dels teòrics del desistiment segons les quals l'augment d'efectius hauria de provocar reduccions de la criminalitat (Eck&Maguire, 2006). També més actualment Medina (2011 pàgs 381 i ss.) arribà a establir relacions entre augments de nombre d'efectius de la policia i reducció del delicte. A més, afegeix que el veritablement importat en aquesta correlació no és l'augment en sí sinó com són empleats aquests recursos addicionals.

Aquesta idea sol correspondre's amb una creença de la població en general (National Association of Police Organization, 1999; Skogan, 2006) fet pel qual l'increment de les plantilles de la policia sol ser un mètode polític usual en les campanyes electorals. En la seva campanya per a la presidència de 1992 l'ex-president nord-americà Bill Clinton prometé augmentar en 100.000 el volum d'efectius dels EE.UU, motiu pel que es redactà la Violent Crime Control and Law Enforcement Act (US Congress, 1994). Tot i l'important augment d'agents policials cada onada de nous delictes la població seguia demanant més policies. Va funcionar?

En termes de validesa els estudis duts a terme fins aleshores que analitzà l'equip de la Universitat de Maryland eren científicament febles⁷ i s'agrupaven conformant únicament dos models d'investigació:

---

⁷ De tots els estudis analitzats per Eck i Maguire (2006) sols el de Chamlin i Langworthy (1996) presentava la relació entre el volum de les agències policials als EE.UU i els efectes en el crim a través de dades per càpita. A més, foren els únics en analitzar sistemàticament el volum d'efectius d'acord al càrrec que aquests ostentaven.

- Primerament trobem aquelles investigacions que extragueren les dades de situacions de vagues policials en les quals s'havien donat dràstiques reduccions en les plantilles de les comissaries. Mentre que aquest tipus d'estudi resultava feble en termes de mesura i disseny, es presentà com a força consistent a l'hora de mostrar l'efecte d'aquestes situacions i és que els nivells de criminalitat augmentaren instantàniament quan es donaren reduccions en el nombre d'efectius policials⁸. No obstant, cal tenir en compte que cap d'aquests estudis posseïen grups de control, fet pel qual seria possible que les estadístiques s'haguessin disparat igualment sense la vaga. Però és precisament els increments enregistrats per aquest tipus d'estudis el que els serveix d'argument a favor.

- El segon model d'anàlisi sobre la relació entre el nombre d'efectius i el volum de delictes estaria conformat per estudis sobre la correlació entre la força policial i les estadístiques de criminalitat.

L'any 2006, Eck & Maguire realitzaren un anàlisi sobre els esforços destinats a reduir la criminalitat i entre ells destacaren l'augment d'efectius. D'una forma similar a l'emprada per l'equip de Maryland intentaren analitzar si els descensos de la criminalitat experimentats al llarg dels anys anteriors als EE.UU es corresponien amb un augment d'efectius. Els resultats però foren com a poc, dubtosos: de nou hi havia una enorme inconsistència entre estudis en quant al mètode i les mesures emprades. Alguns presentaven unes mostres tan petites que els descartaren per a l'anàlisi. No obstant no trobaren constància de que cap estudi empíric defensés la idea de que a major nombre d'efectius es donaria un menor nombre de delictes: en un 55% dels casos el volum d'agents no es corresponia amb efectes en la delinqüència i s'evidenciaven efectes negatius en un 30% dels casos. Sols un 15% es mostrava a favor de l'afirmació que Sherman feu nou anys abans. Tot i això els problemes en l'estructura dels estudis impedeixen donar aquestes solucions com a consistents i vàlides impossibilitant així confirmar o desmentir la hipòtesi. Per tant, tot i que l'estudi base del treball descrigués la hipòtesi com a afirmativa, en el nostre cas l'analitzarem partint dels resultats

---

⁸ En la vaga policial de 1969 a Montreal (Clark, 1969) es van produir robatoris a bancs en nivells 50 vegades superiors i 14 vegades més en el cas dels robatoris a comerços.

trobat per Eck i Maguire i és que ***el volum d'efectius no té una correlació directa amb les estadístiques de criminalitat.***

C. La policia comunitària o «community policing»

Des del segle XIX el gruix del treball policial ha estat dut a terme per agents uniformats assignats a patrullar diferents àrees geogràfiques. Skogan (2006) exposa que un 60% del total d'agents d'una comissaria es troba destinat a complir funcions dins del Departament de Patrulles⁹

Ja en les pàgines inicials del treball exposàvem que la dècada dels vuitanta fou un període marcat per les reformes policials als EE.UU¹⁰. Tots aquests esforços destinats a remodelar el panorama policial conegut fins aleshores com a policia comunitària (Eck, Maguire, 2006). El fonament del canvi vingué donat per la voluntat d'incidir sobre un seguit de preocupacions liderades especialment pels ja mencionats conflictes amb les minories ètniques i és que la policia pretenia apropar-s'hi i establir millor relacions amb aquests grups socials. No obstant i tractar-se d'un tema àmpliament debatut en la criminologia policial no existeix una única definició per a la policia comunitària (Eck & Rosenbaum, 1994; Skogan, 2006) tot i que gran part dels canvis agrupats sota aquesta terminologia van enfocats a la reorganització de les estructures policials per aconseguir la descentralització de la presa de decisions i a un augment de les relacions entre la policia i els ciutadans (Maguire & Uchida, 1998). Tot i la rellevància que la policia comunitària ha pres durant els últims anys existeix poca evidència empírica sobre el seu efecte en la delinqüència a causa de tres motius (Eck & Maguire, 2006):

- La major part de les avaluacions es troben centrades en el procés en el que s'efectua i no en l'impacte generat.
- Els casos en els que s'avalua l'impacte no s'analitza la correlació policia comunitària/delinquència sinó que es focalitza en la por al delictes o en les actituds de ciutadans i policies.

---

⁹ Divisió de vigilància territorial o DVT en el cas de Terrassa.

¹⁰ Vegi's «2.1. Evidència empírica sobre l'efectivitat policial: evolució històrica en el context internacional». Pàg 6.

- Alguns que analitzen la correlació no prenen delictes violents i sols « *soft crimes* » (Reiss,1985) i els que si ho fan no els subdivideixen en categories.

Tot i això durant més de 20 anys la policia comunitària ha estat una estratègia policial a seguir i hi ha qui associa la seva implementació amb la davallada de delictes d'aquells anys (Maguire et al.,1997). Com exposarem més endavant, l'equip de la Universitat de Maryland adoptà aquesta mateixa perspectiva prenent la policia comunitària com a una tècnica prometedora (*promising*) pel que fa a la detecció de prioritats pel que fa a la comunitat. Alguns estudis donaren força a aquesta perspectiva aventurant que podia existir una relació entre la policia comunitària i la reducció del total de delictes. Lovrich (1978) exposà que les ciutats amb programes d'entrenament de policies dins el marc de la policia comunitària tenien menys delictes que aquelles que no disposaven de tals programes. Per la seva banda, Uchida, Forst i Annan (1992) presentaren que a Oakland i Birmingham les patrulles «porta-per- porta» havien resultat en una reducció dels delictes, fet que Sherman(1997) corroborà.

També hi ha quins no correlacionen la policia comunitària amb la reducció de la delinqüència sinó que li atorguen un altre efecte: augmentar la percepció de seguretat subjectiva dels ciutadans. I és que segons Skogan (2006) la idea de la policia comunitària és que fer la policia més visible als ciutadans, més propera i accessible. Bayley (1994 p.278) digué que «l'èxit de la policia comunitària mai podrà ser avaluat ja que té masses significats». Per aquest motiu, Eck i Maguire al seu article «*Have changes in policing reduced violent crime. An assessment of the evidence*» prenen, entre altres, dos factors com a indicadors de la policia comunitària : Els canvis en l'organització interna i els «*community partnerships* » o policia de barri, que és en els que centrarem l'estudi. Si bé es tracta de l'estratègia de la policia comunitària que presenta una major dificultat d'avaluació també es la que més cal avaluar.

Els «*community partnerships*» són un element central de la policia comunitària ja que responen a una finalitat essencial per al seu desenvolupament que és la forja de millors relacions entre la policia i els ciutadans. Si bé existeix un

debat sobre quin grau de participació de la ciutadania en el desenvolupament de les polítiques policials és el més òptim (amb opinions que van des de la idea que no haurien de participar en el procés (Wycoff&Skogan,1993; Skogan, 1990; Uchida et al.,1992; Pate et al.,1993) a aquells que consideren que els ciutadans haurien de ser els ulls i les orelles de la policia participant en la formulació de les polítiques policials (Bayley, 1994; Skogan,2006)). Dins aquest bloc trobaríem el que diversos autors consideren la base de la policia comunitaria, les «*foot patrol*» o policia a peu (o de barri) que permeten renovar la relació entre la policia i la comunitat. Nombrosos autors correlacionen l'execució de mesures de policia comunitària (especialment de *foot patrol*) amb augments de la seguretat subjectiva dels ciutadans . La Police Foundation realitzà diverses avaluacions dutes a terme a diverses ciutats com Boston (Bowers & Hirsch, 1987) i Newark (Pate, 1986))no descobriren efectes entre el total de delictes violents i l'ús de tècniques de la policia comunitària però si s'evidenciaren mostres d'augment de la seguretat subjectiva dels ciutadans.

La informació recollida fins el moment present ens atorga una imatge de la realitat mixta: Existeixen evidències tant a favor com en contra de la correlació policia comunitària/delinquència. És per això mateix, per la imatge tèrbola que es presenta que en aquest estudi prendrem la categorització de Sherman i considerarem la policia comunitària com a una pràctica prometedora però no per a la reducció dels delictes sinó per a augmentar la seguretat subjectiva dels ciutadans.

D. La videovigilància.

De totes les tècniques policials analitzades en el present estudi per a aconseguir l'objectiu de reduir la criminalitat probablement és la protagonista d'aquest punt la més controvertida de totes a nivell acadèmic. Hi ha hagut veus que s'han alçat en contra de la disposició de càmeres de videovigilància a espais de la ciutat considerant-les una vulneració dels drets fonamentals dels seus ciutadans: la versió contemporània del *Big Brother* Orwellià. Però, és així realment o es tracta d'una nova forma d'assolir la seguretat efectiva dels ciutadans adaptant-se als nous mitjans d'aquest segle tecnològic?

Situant-nos en el marc de protecció de dades personals, el règim jurídic de tractament específic de la imatge en lloc públics es troba recollit en la LO 4/1997, en el Real Decret 596/1999, a nivell estatal, i a Catalunya en el Decret 134/1999, de 18 de maig. Així es regula la utilització de videocàmeres per part dels cossos i forces de seguretat en llocs públics (Díez Ripollés & Cerezo, 2011). Es tracta, doncs, d'una matèria sotmesa a una regulació estricta dins de l'ordenament jurídic essent prohibida la captació o gravació d'imatges de la via pública des d'instal·lacions privades i reservant-ne la competència a les forces i cossos de seguretat.

La videovigilància es un mètode de seguretat que sorgí a l'Alemanya dels anys 50 vinculada als delictes de trànsit i que posteriorment creuà l'oceà cap als EE.UU i el Regne Unit per a ser emprada en desordres públics i manifestacions. Si bé en un inici era monopoli de les empreses de seguretat els últims anys han estat testimoni de la seva expansió cap als mitjans de transport urbà i als serveis públics (Varona, 2012). No es coneixen estudis sobre la videovigilància a l'Estat Espanyol datats d'abans de la primera dècada del segle XXI situació contrària a l'experimentada per altres països tals com els de l'àmbit anglosaxó que han desenvolupat àmplies xarxes de videovigilància a diferents municipis i posteriorment n'han avaluat l'eficàcia. Tot i això els resultats obtinguts fins al moment en algunes zones de Gran Bretanya en les que sí s'han emprat CCTV els resultats són optimistes (Poyner, 1988; Short&Ditton, 1996).

Pel que fa a l'estudi de la Universitat de Maryland en aquest cas fou John E.Eck l'encarregat de la redacció del capítol que inclou l'avaluació de l'ús de videovigilància: *preventing crimes at places* (cap.7). L'anàlisi d'aquesta pràctica es troba dividida en l'estudi de Sherman segons l'àmbit en el que es trobaven disposades les càmeres:

- En el sector residencial Eck sols destacà un estudi de Chatterton i Frenz (1994) de la ciutat de Manchester on el volum de robatoris a les zones amb videovigilància descendí en un 79%.

-A nivell de transports públics destaca un estudi de Poyner (1988) sobre els autobusos i de Webb i Laycock (1992) sobre el metro de Londres. En el primer cas, tot i sols disposar de dades posteriors a la instal·lació de la videovigilància, es detectà un descens de les activitats vandàliques durant el trajecte en autobús. En el cas del metro de Londres també es relacionà la instal·lació de la videovigilància amb un descens dels delictes (-17%).

-Pel que refereix a les zones d'estacionament, pàrquings i garatges Eck recull els resultats de set investigacions on una no trobà efectes en la delinqüència (Coverly Lots a Tilly, 1993c) mentre que els altres sí.

-En el cas que més interessa en el present estudi, els espais públics, Eck seleccionà tres investigacions dutes a terme, de nou, al Regne Unit (Brown, 2005). El resultat de totes elles fou una disminució en el volum de delictes, exceptuant els robatoris.

No obstant, segons exposaven Díez Ripollés y Cerezo (2011) aquests primers estudis pateixen dels problemes entre els quals s'evidencia una absència de grups de control¹¹ i una sospitosa falta d'imparcialitat degut a que aquests estudis venen firmats pel *Home Office*. Eck va correspondre a la mateixa opinió i classificà la videovigilància en el grup de pràctiques prometedores i d'efecte desconegut depenent de l'àmbit en el qual havien estat instal·lades. A més d'aquestes iniciatives del Regne Unit i dels EE.UU altres autors destacats han dut a terme metaanàlisis sobre la correlació entre l'ús de videovigilància i un conseqüent declivi de la delinqüència (Welsh&Farrington, 2002 i 2009; Gill &Springs, 2005) partint d'un anàlisi que sols incloïa estudis amb un mínim de requisits metodològics i amb aparent validesa científica¹². Els resultats però no foren tan optimistes com els del Home Office ja que aventuraven que tot i tenir efecte en el declivi de la delinqüència aquest no era d'efecte directe - Welsh i Farrington (2002) calcularen una reducció d'un 4%. Al seu torn Gill i Springs (2005) apuntaven a un efecte d'oxímoron entre els efectes positius i negatius de la

---

¹¹ Els estudis es limiten a analitzar anteriors i posteriors a l'entrada de les CCTV.

¹² Que medissin el volum de delictes pre i post-aplicació i incloïssin grups de control.

utilització de videovigilància. La realitat exposada pels meta-anàlisis divergeix dels primers estudis que aventuràvem.

L'any 2011, Díez Ripollés i Cerezo realitzaren un estudi per tal de verificar l'impacte de la videovigilància sobre el volum de la delinqüència als carrers de Màlaga així com analitzar si s'havien donat canvis en la percepció d'inseguretat ciutadana dels seus habitants. Les hipòtesis de les quals partiren foren que la videovigilància si es correlaciona amb el volum de delictes de les zones en la que s'ha instal·lat, que es produiria un efecte trasllat cap a zones exemptes de videovigilància i que es donaria una millora en el sentiment de seguretat dels ciutadans. A partir d'un sistema d'anàlisi quasi-experimental identificaren una àrea de tractament i una altra àrea amb característiques similar però sense càmeres que es serví de zona de control. Durant els dos anys que durà l'estudi es registraren un total de 6.245 infraccions amb una mitjana de 260 delictes al mes. Els resultats foren:

- S'aconseguí reduir l'activitat delictiva però no de forma notable. La policia registrà un descens d'un 1,9% mentre que les enquestes a ciutadans se situaren en un 3,6%.
- S'evidencià un efecte trasllat de la delinqüència ja que les zones similars a l'àrea de tractament veieren augmentats el volum de delictes dels que anteriorment patien els carrers tractats (especialment furts i robatoris amb força).
- No es pogué validar la tercera hipòtesi (percepció de seguretat) ja que no s'apreciaren diferències significatives entre les zones de tractament i control.

Per aquest motiu la valoració general que es pot extreure en la matèria de la videovigilància és que es tracta d'un sector encara per explotar però del qual se'n deriven expectatives optimistes. D'aquesta manera, un cop realitzada la revisió documental de les pràctiques policials seleccionades i definides les hipòtesis que guiaran l'estudi procedim a definir l'estudi de camp que permetrà comprovar-ne la realitat present en el context català.

III. Anàlisi de l'efectivitat policial: Un estudi empíric

---

1. Objectius específics i hipòtesis.

La present investigació empírica té com a objectiu principal verificar l'efectivitat de les quatre pràctiques policials seleccionades en un context diferent de l'original: una ciutat catalana. L'escollida ha estat Terrassa, capital del Vallès Occidental juntament amb Sabadell. Després de la revisió anterior les hipòtesis queden concretades de la forma següent:

- A. Augmentar el nombre d'efectius a les ciutats, sense tenir en compte on aquests són assignats, no serveix per a disminuir el volum de delictes.*
- B. L'ús de patrulles dirigides a «hot spots» es correspon amb una reducció del volum de criminalitat.*
- C. La policia comunitària si bé permet augmentar la percepció de seguretat de la població en aquelles zones on es duu a terme no es correlaciona amb un descens del volum de delictes.*
- D. En aquelles zones que presentin videovigilància (ja sigui de barris o de trànsit) es cometrà un menor nombre de delictes.*

2. Metodologia

Principalment s'usarà la revisió de dades oficials. Si bé en dues de les hipòtesis plantejades (les patrulles dirigides i la policia comunitària) la situació òptima passaria per la realització d'un estudi experimental el fet de desenvolupar l'estudi en el marc d'un treball de final de grau ho impossibilita, relegant així l'anàlisi a l'observació de dades registrades per la policia o l'Enquesta de Seguretat pública segons el cas.

IV. ANÀLISI DE DADES

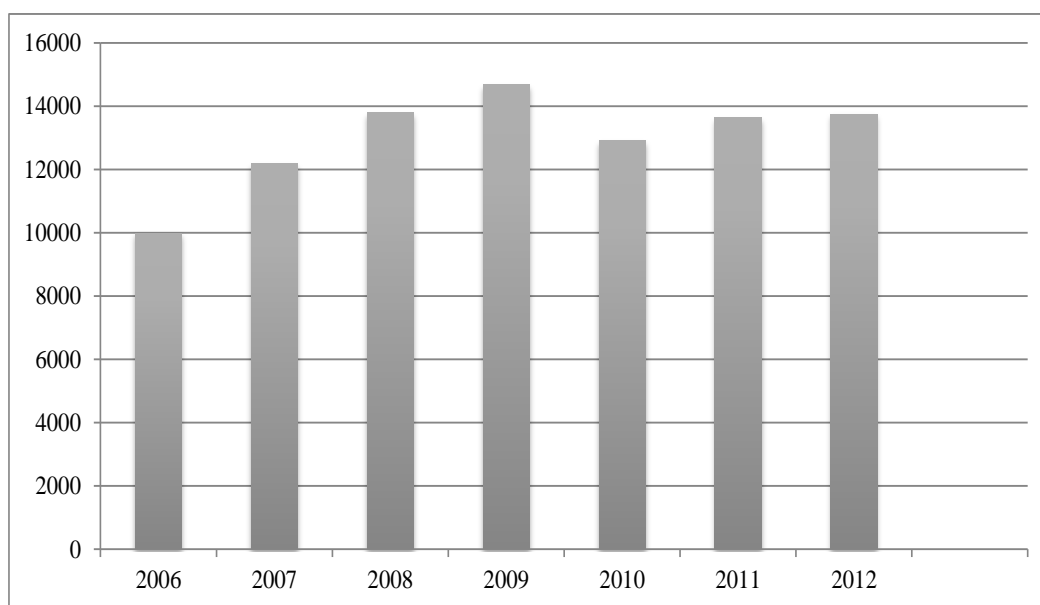
4.1. HIPÒTESI : «*Augmentar el nombre d'efectius a les ciutats, sense tenir en compte on aquests són assignats, no serveix per a reduir el volum de delictes*».

Les dades de les quals es disposa pertanyen al període 2006-2012 al municipi de Terrassa.

a) Nombre total de delictes: evolució.

Procedim, en primer lloc, a analitzar la tendència descrita pel nombre total de delictes registrats en el període estudiat, que constitueix la variable dependent de l'estudi¹³:

Gràfic 1. Total de delictes registrats en el període 2006-2012.

FONT: elaboració pròpia a partir de dades de la policia local de Terrassa.

S'evidencia un creixement exponencial dels delictes entre el 2006 i el 2009, en els que el nombre d'il·lícits augmenten en un 46,91%. Posteriorment es produeix un descens del 13,68% i torna a ascendir en un 5,68% presentant una tendència a la estabilitat en els últims dos anys. Ara bé, augmenten tots els delictes per igual o hi

---

¹³ Tots els gràfics de l'estudi són d'elaboració pròpia a partir de dades cedides per la Policia Local de Terrassa, Mossos d'Esquadra i l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (ESPC).

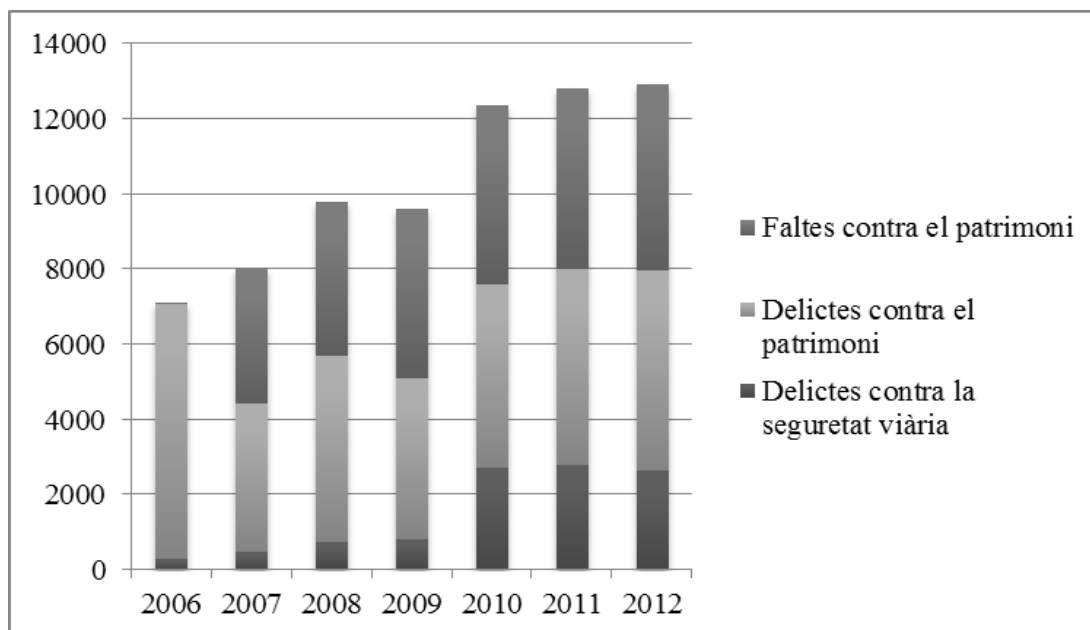
ha alguna tipologia que determina la tendència global? Si s'analitza el progrés anual s'observa el següent¹⁴:

Els delictes i faltes contra el patrimoni són, sens dubte, els que registren un percentatge més important del total de fets delictius registrats (74,43% incloent les faltes). La tendència descrita difereix de la general i és que experimenta un descens important en el 2007 i el 2009 mentre que augmenta el 2008 i els anys següents fins el 2012. És especialment important destacar l'increment desorbitat de l'ocupació d'immobles on entre el primer i l'últim any es registra un augment més de vint vegades superior. També en alguns anys es registraren casos de mendicitat amb menors fet que junt amb el cas anterior relacionaria les estadístiques amb la situació de crisi econòmica dels anys estudiats. Els delictes contra la seguretat viària (el segon grup per incidència) s'incrementaren fins el 2011. Això es deu, en part, a que el 2010 és l'any en es comença a recollir la conducció sense permís per pèrdua de vigència dels punts tot i que aquestes dades sols explicarien l'evolució corresponent a 2010-2011. La tendència següent és a la baixa (8,34%). Alhora la conducció sota els efectes de l'alcohol disminueix en quasi un 50%. Resulta interessant observar que els delictes contra les relacions familiars augmenten any rere any arribant a un volum quasi sis vegades superior al primer any de mesura essent el delicte d'impagament de prestacions el que registra una major incidència.

---

¹⁴ La policia local registrà distintament els delictes del 2006 respecte a la resta d'anys, per això la tendència s'ha observat a partir del .L'any 2006 descuida gran part de les faltes en el còmput total de fets delictius.

Gràfic 2. Evolució dels delictes i faltes contra el patrimoni i dels delictes contra la seguretat viària (2006-2012).

FONT: elaboració pròpia a partir de dades de la policia local de Terrassa.

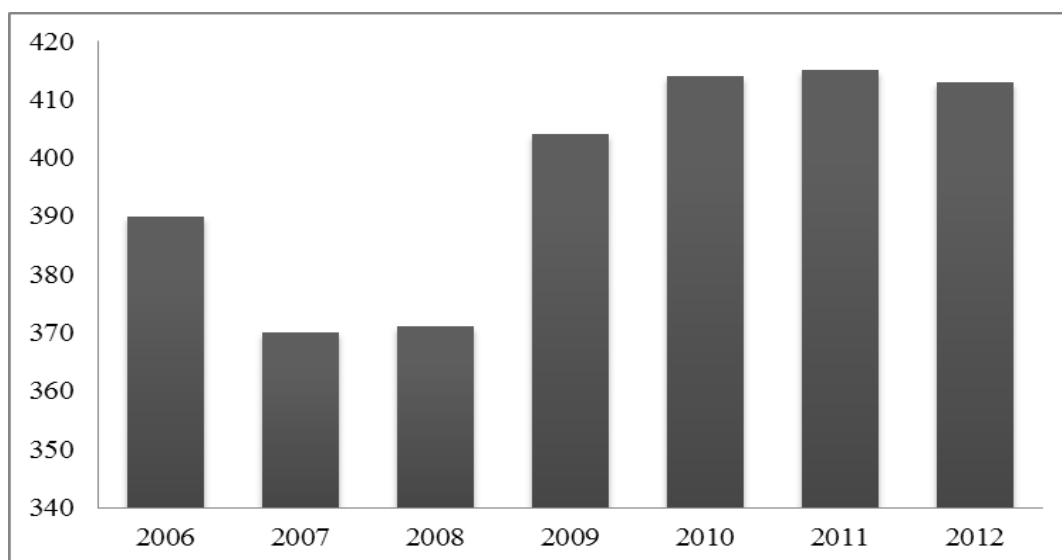
Aquestes dades explicarien part de la gràfica d'evolució interanual. Però hi ha altres variables que també poden influir-hi. Podria considerar-se que es tracta del resultat d'un augment en el nombre d'habitants? No és així. Els dos últims anys registren una estabilitat en terme d'il·lícits mentre que la població total augmentà en 5000 habitants. I els moviments migratoris? De nou s'observa que el volum d'immigració augmenta fins l'any 2011 (30,6%). Aquest fet en part podria incidir en reforçar la idea de que la heterogeneïtat cultural no té perquè incidir en les estadístiques de criminalitat. Llavors, què podria haver incidit en les estadístiques? podrien haver estat les dotacions policials un factor determinant d'aquesta evolució?

b) Nombre d'efectius policials.

Passem ara a l'anàlisi de la variable independent: El nombre d'efectius policials. A tal fi s'han tingut en compte el volum d'agents de la Policia Local i de Mossos d'Esquadra obviat el Cos Nacional de Policia i la Guàrdia Civil ja que són els dos primers aquells qui tenen la potestat d'actuar en la investigació de fets

delictius mentre que el Cos Nacional de Policia i la Guàrdia civil dediquen les seves actuacions a tasques majorment administratives en ciutats com Terrassa (Guillén, 2012).

Gràfic 3. Nombre total d'agents al municipi de Terrassa (Policia local i Mossos d'Esquadra).

FONT: elaboració pròpia a partir de dades de la policia local de Terrassa i Mossos d'Esquadra.

Ara bé, degut a que les dades tractades són relativament petites qualsevol variació comportarà una alteració rellevant en la tendència descrita per la gràfica. Així, el nombre d'efectius decau entre el 2006 i el 2008, quan torna a incrementar el volum fins al 2012. D'aquesta manera la diferència entre el nombre mínim (370) i nombre màxim (415) del període és de sols 45 agents policials.

c) Correspondència amb la hipòtesi.

L'evolució d'ambdues variables semblaria indicar que per aquells anys en els que el nombre d'agents de policia presents al municipi de Terrassa disminueix augmenta el nombre de delictes i a la inversa. Aquest fet queda reforçat pel tipus de fets delictius que marquen l'evolució i és que aquells relacionats amb la seguretat viària i el patrimoni són tipus on les actuacions policials poden tenir molta incidència fàcilment (un clar exemple són les dades del nombre creixent de

pèrdua de vigència dels punts o el fet que en els anys en que disminueix el nombre d'efectiu augmenten els delictes contra el patrimoni). Aquestes dades, doncs, permetrien falsar la idea de Bayley i Eck i Maguire i permetrien recolzar els resultats de l'estudi del meta-anàlisi de l'Equip de la Universitat de Maryland. Tot i així cal tenir en compte que s'està realitzat un estudi de ciències socials on les variables no actuen mai aïllades sinó que hi ha altres elements de l'entorn que poden afectar a la relació i donar lloc a una correlació espúria. Per això s'han tingut en compte altres variables explicatives que podrien incidir en la relació tals com el volum total de població de terrassa en aquell període i el tipus de delictes que han augmentat o disminuït. Així podria observar-se que els canvis en les normatives de trànsit o la situació socioeconòmica dels ciutadans incideix en el volum d'il·lícits.

Podríem concloure que les dades recolzen la hipòtesi inicial de Sherman tot i que no es pot oblidar que ens movem en el camp de les ciències socials i que hi ha altres variables que poden incidir en la correlació. Per aquest motiu es recomana un estudi amb profunditat d'aquesta temàtica.

4.2. HIPÒTESI 2: «L'ús de patrulles dirigides a «hot spots» es correspon amb una reducció del volum de criminalitat ».

Passem ara a l'anàlisi de la relació entre l'ús de patrulles dirigides o «*smart policing*» i l'evolució del volum de criminalitat al municipi de Terrassa. A tal efecte s'analitzarà l'efectivitat d'una campanya policial duta a terme de forma coordinada entre Mossos d'Esquadra i Policia Local: La campanya Grèvol.

a) En què consisteix la Campanya Grèvol?

Nadal i comerç són dues paraules inseparables. Les últimes festes de l'any mouen milers de persones a les àrees comercials de tot el país en un intent d'escollir els millor regals per a amics i familiars. Però allà on es mouen diners i grans volums de persones es mouen també els delinqüents. L'augment de l'ús de caixers automàtics, de les activitats comercials i del volum de persones i automòbils fa

que les festes de Nadal signifiquin un augment del risc d'incidència delictiva especialment d'il·lícits contra el patrimoni (furts, robatoris, estafes...). És per aquest motiu que a Terrassa s'ha optat per a la implementació d'un Pla de Seguretat (tant vial com ciutadana) dirigit a donar cobertura policial a les àrees més susceptibles a aquest probable increment delictiu.

Parlem de la ***Campanya Grèvol*** en la que participen la Policia Local i Mossos d'Esquadra de forma coordinada¹⁵ i que s'estén entre els mesos de desembre i gener¹⁶. El seu mètode d'actuació principal consisteix en l'augment d'efectius dedicats a es àrees comercials de la ciutat de major rellevància¹⁷, que són:

-La zona Centre de la Ciutat (Districte 1): És l'àrea que concentra el major nombre de comerços i establiments com ara bars, restaurants i entitats bancàries.

-Sant Pere Nord, Sant Pere i la Maurina (Districtes 6 , i 45): Similars a l'anterior, també comprenen un copió nombre de comerços.

-Ca n'Anglada (Districte 2): Si bé aquest barri no presenta el mateix nombre de comerços es té en especial atenció a causa de l'heterogeneïtat cultural present a la zona.

-Altres(ctra. Castellar, C.Colom, Av.Jacquard, Av.Vallès Parc de la Llar): A aquestes zones van destinades principalment les atencions dirigides a la seguretat vial que no tindrem en compte en aquest anàlisi.

Vegi's la ubicació dels barris esmentats en la imatge següent:

---

¹⁵ La coordinació entre MMEE i PL es duu a terme a través de *briefings* conjunts a fi d'optimitzar la coordinació entre cossos i es disposa d'un canal de comunicació per ràdio directa per tal de poder agilitzar el traspàs d'informació.

¹⁶ Aquest any s'ha estès entre el 6 de desembre i l'11 de gener.

¹⁷ En dies normals (de dilluns a divendres) i en jornades especials(caps de setmana i festius d'obertura de comerços).

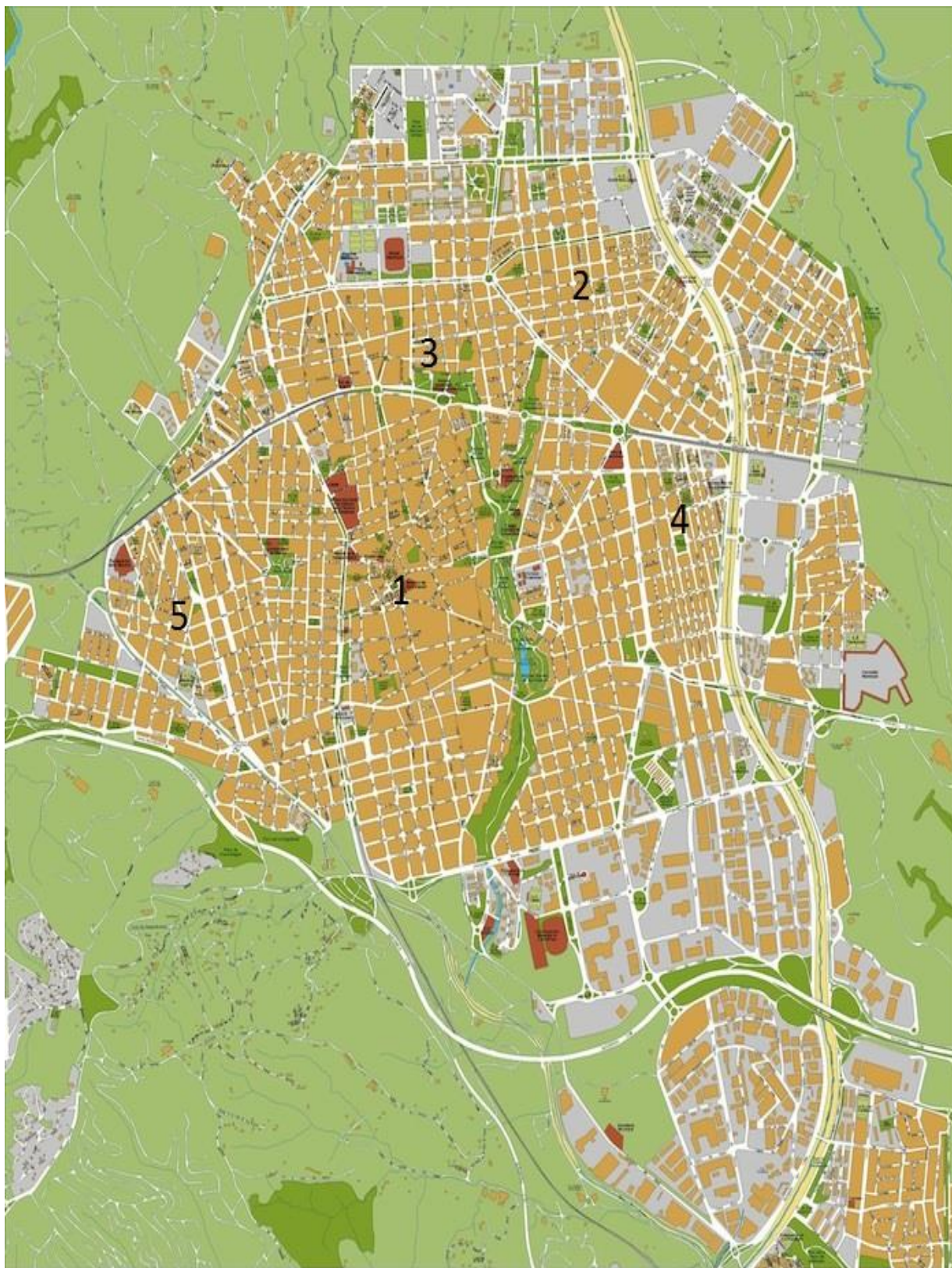

Fig1. Centre de la ciutat (1), Sant Pere Nord (2), Sant Pere (3), Ca n'Angada (4), la Maurina (5).

FONT :Imatge d'elaboració pròpia a partir d'imatge extreta de: www.mapautil.com

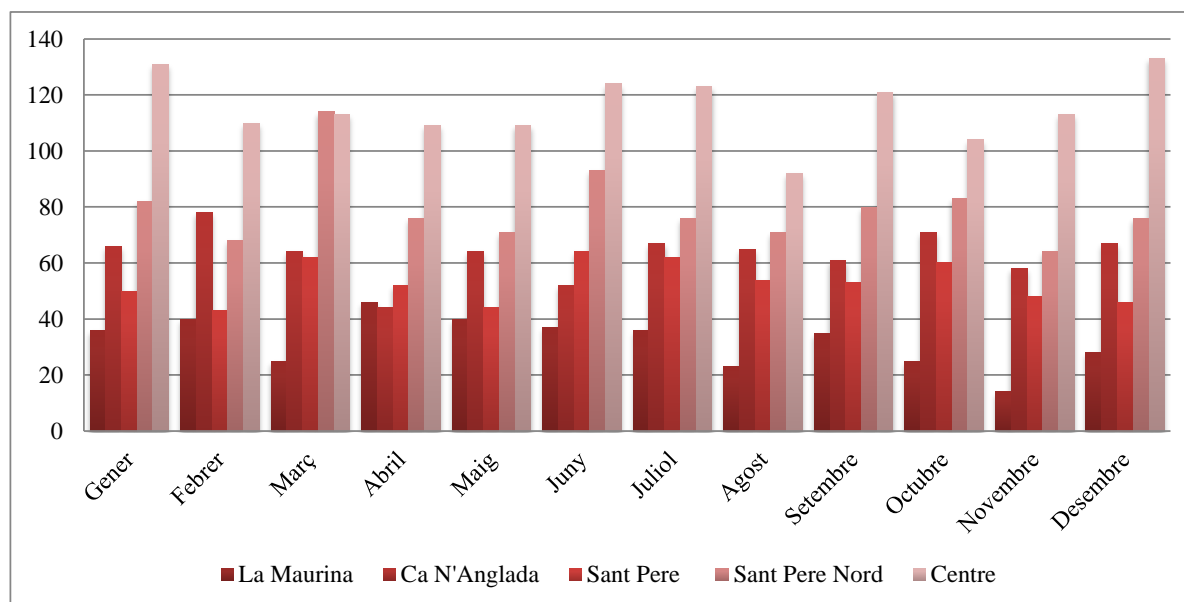

Pel que fa a l'augment d'efectius aquest pot subdividir-se en dos grups: els destinat a les **jornades normals** (de dilluns a divendres) i en **jornades especials** (estius en els que els comerços resten oberts i caps de setmana). Els dies de servei normal la zona centre de la ciutat (que es la que sol disposar del major nombre d'agents destinats) té una cobertura policial de set agents on dos són agents de districte que patrullen a peu, dos més són agents de districte que patrullen en moto i tres corresponen a la divisió de vigilància territorial. Durant el període en el que es desenvolupa la Campanya de Nadal el nombre d'efectius augmenta a 68 agents i 9 comandaments distribuïts per les diferents àrees comercials i a 32 agents i 4 comandaments en els dies especials. L'augment resulta evident.

Les dades analitzades corresponen a l'any 2014 als barris esmentats. Es pren en especial consideració l'evolució del nombre d'il·límits pels mesos de desembre i gener en els quals es desenvolupa la Campanya. El resultat esperat per a confirmar la hipòtesi passaria per l'observança d'un descens en el volum de delictes durant aquests mesos respecta a la resta produït per l'augment de la presència policial.

b) Anàlisi de les dades policials.

Gràfic 4. Nombre total de delictes registrats l'any 2014 per mesos.

FONT: elaboració pròpia a partir de dades de la policia local de Terrassa.

El barri amb major incidència delictiva és el Centre, seguit per Sant Pere Nord, Can' Anglada, Sant Pere i la Maurina. Exceptuant el Centre que registra en els mesos de Gener i Desembre el volum més elevat de delictes de tot l'any, la resta de barris es mourien al voltant de la seva mitjana anual, fet que en un principi semblaria indicar poca incidència o un efecte nul de la Campanya. Però l'anàlisi no pot aturar-se aquí. La campanya Grèvol va especialment dirigida al control d'aquells fets delictius que poden relacionar-se amb l'època de Nadal i el moviment de persones, és per aquest motiu que per tal d'aprofundir en l'anàlisi s'han pres com a delictes de referència tots aquells compresos en el Títol XIII del Codi penal: Els delictes contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic. Amb això no s'està dient que la Campanya no tingui incidència en altres tipus delictius sinó que la naturalesa d'aquesta sembla indicar que incidirà especialment en aquests delictes. De tots els tipus s'han pres ¹⁸:

– Furt (art. 234 i ss.).	– Robatori i furt d'ús de vehicles (art.244 i ss.).
– Robatori (art. 237 i ss).	
– Danys (art.263 i ss).	– Apropiació indeguda (art. 252 i ss).

c) Evolució per barri.

La tendència que s'endevinava en l'apartat anterior es manté quan es concreta l'observació en el gruix de delictes contra el patrimoni en el barri del Centre . Es tracta del barri amb més incidència delictiva del municipi de Terrassa (hi tingué lloc un 13,69 % del total dels fets delictius el 2014) i és també el que registra el major volum d'aquests delictes i els mesos de desembre i gener segueixen essent els que mostren un major nombre d'incidències. Sant Pere Nord és la segona zona en volum delictiu (6,5% del total anual). En aquest cas l'evolució és diferent a la del barri del Centre, i és que els pics no es donen els mesos de desembre i gener sinó al març i el maig situant els mesos clau per sota de la mitja anual

---

¹⁸ Tant delictes com faltes.

Taula 1. Evolució delictiva per mesos dels delictes contra el patrimoni als barris on es duu a terme la Campanya Grèvol.

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny
La Maurina	11,30%	10,46%	7,95%	12,97%	10,87%	10,46%
Ca N'Anglada	7,80%	11,50%	12,36%	7,16%	6,50%	7,80%
Sant Pere	9%	6,35%	11,64%	7,14%	6,08%	8,73%
Sant Pere Nord	7,86%	6,96%	12,86%	7,41%	13,92%	9,23%
Centre	10,48%	2,80%	7,30%	8,70%	7,77%	9,27%
	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
La Maurina	8,78%	5,02%	6,70%	5,86%	1,25%	8,37%
Ca N'Anglada	5,20%	8,02%	8,67%	9,33%	6,72%	8,90%
Sant Pere	9%	7,94%	8,20%	9,26%	8,73%	7,93%
Sant Pere Nord	7,71%	6,96%	8,32%	6,50%	5,44%	6,80%
Centre	9,46%	6,65%	7,77%	7,40%	6,55%	10,21%

FONT: elaboració pròpia a partir de dades de la policia local de Terrassa.

Els mesos de gener i desembre presenten a Ca n'Anglada un 16,7% del volum total d'incidents registrats al llarg de l'any en el barri . Així els mesos de la campanya quedarien situats al voltant de la mitjana anual. En el cas de Sant Pere el mes amb major incidència és el març mentre que el gener i el desembre presenten taxes delictives emmarcades dins de la mitjana anual. És a la Maurina on el volum de delictes disminueix de forma dràstica al desembre tornant a augmentar al gener. Sembla ser que Sant Pere , la Maurina i Ca n'Anglada evidenciarien una estabilitat o lleu descens en els mesos de la Campanya quan es focalitza l'estudi en els delictes contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic.

d) Correspondència amb la hipòtesi

No sembla que la presència policial focalitzada als barris en qüestió durant el període de vacances nadalenques sembli tenir especial incidència en el volum total de delictes ni tampoc quan l'anàlisi es focalitza al gruix de delictes contra el patrimoni. No obstant el fet de no disposar de les dades referents als anys anteriors a la posada en marxa de la Campanya Grèvol fa que aquest anàlisi no pugui resultar conclouent. Res assegura a l'investigador que el volum de delictes no podria ser menor o major en cas de que no es realitzés l campanya. De nou l'anàlisi obliga a recomanar una observació molt més curosa i profunda del tema estudiat per a poder concretar unes conclusions amb major precisió.

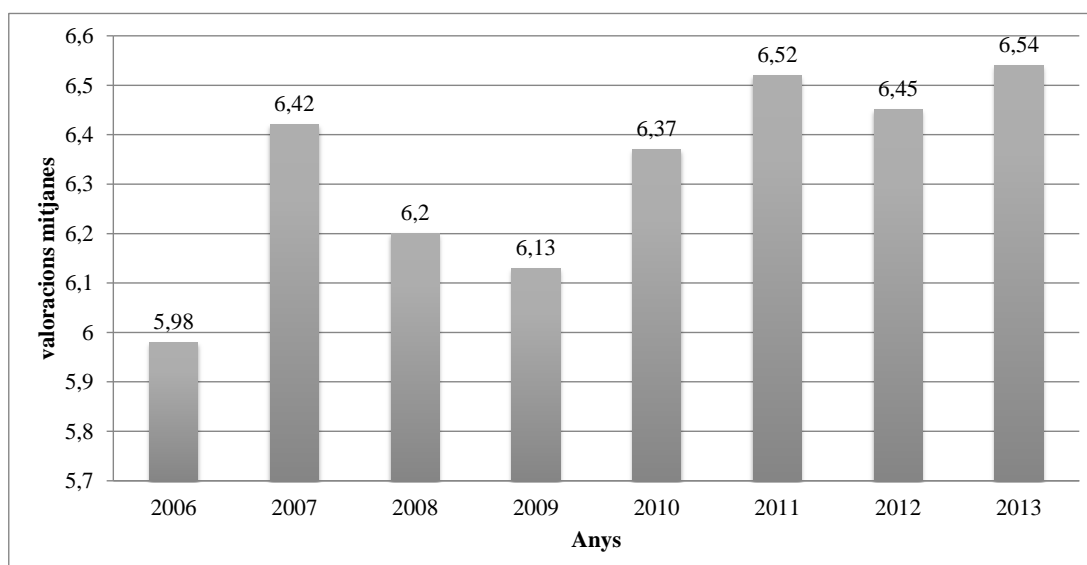
4.3.HIPÒTESI :«La policia comunitària si bé permet augmentar la percepció de seguretat de la població en aquelles zones on es duu a terme no es correlaciona amb un descens del volum de delictes».

La Policia Local de Terrassa porta realitzant tasques de policia comunitària des de l'any 1993. Inicialment la unitat comptava amb divuit agents i quatre oficials, xifres que han augmentat a un total de trenta agents i cinc oficials. Actualment la divisió de Vigilància Territorial (DVT) duu a terme tasques en tot el municipi, interactuant amb els ciutadans i seguint les línies fixades pel corrent de la «community policing». El que pretén testar aquest apartat és si aquesta estratègia de la policia local ha afectat a la percepció de seguretat dels ciutadans de Terrassa i quins és la valoració que aquests tenen del cos policial. Amb aquest fi s'ha recorregut a les dades de la mostra de residents a Terrassa emprada per l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya i als resultats evidenciats en aquesta per al període comprès entre 2006 i 2013 ja que constitueixen el període més proper a l'any d'inici del present estudi i les dades disponibles de les policies de Terrassa s'inicien el 2006.

a) Valoració del nivell de seguretat al municipi.

Quan als ciutadans de Terrassa se'ls preguntà per la seva valoració del nivell de seguretat en el municipi els resultats foren els següents:

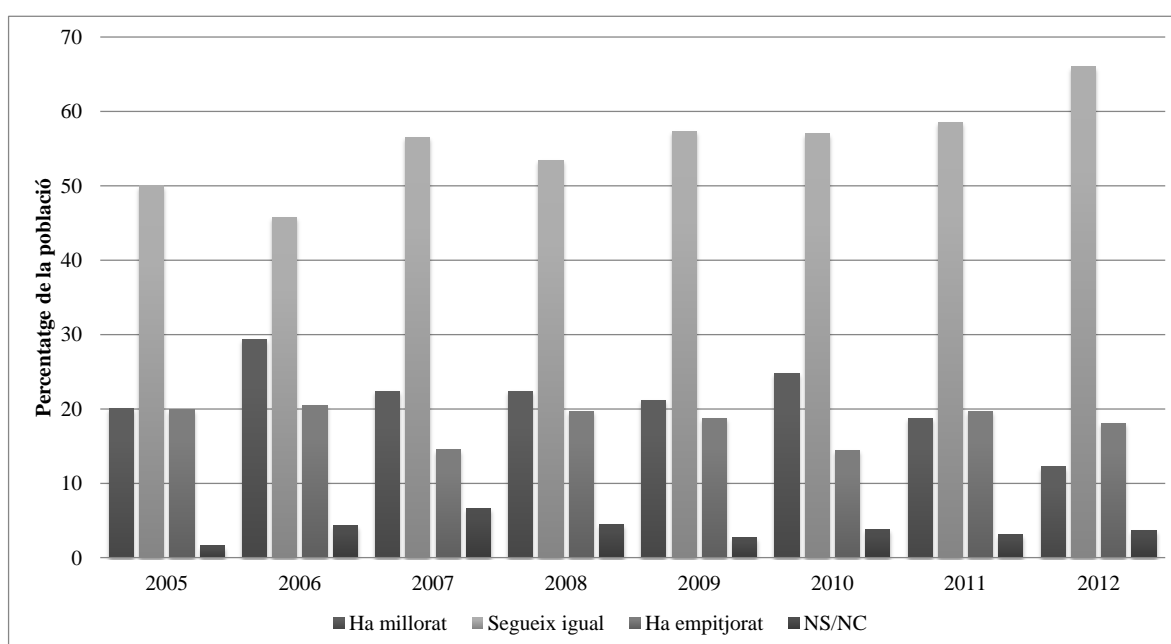
Gràfic 5. Valoració del nivell de seguretat al municipi de Terrassa (2006-2013).

FONT: elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya.

Atenent que la valoració es realitza en base a una escala del 0 (mínim) al 10 (màxim) la població situaria el seu municipi en una nivells de seguretat mitjos que tot i els alts i baixos sembla apuntar a l'inici d'una millora relativa. Quan aquestes dades es comparen amb les d'altres zones de Catalunya s'evidencia que a Terrassa la valoració mitjana del nivell de seguretat és superior a la de Barcelona i similar a la de Sabadell (municipi veí) però lleugerament inferior a la d'altres municipis catalans. Alhora quan ens aturem a analitzar l'evolució que els ciutadans creuen que ha experimentat el nivell de seguretat de la ciutat ens trobem que els que consideren que els nivells de seguretat es mantenen igual constitueixen una forta majoria en tot el període estudiat (quasi tres vegades superior als que creuen que ha millorat o empitjorat). Tot i això cal destacar que a partir del 2010 el volum dels que creuen que ha empitjorat presenta una tendència cap a l'augment.

Gràfic 6. Evolució de la seguretat al Municipi de Terrassa durant l'últim any.

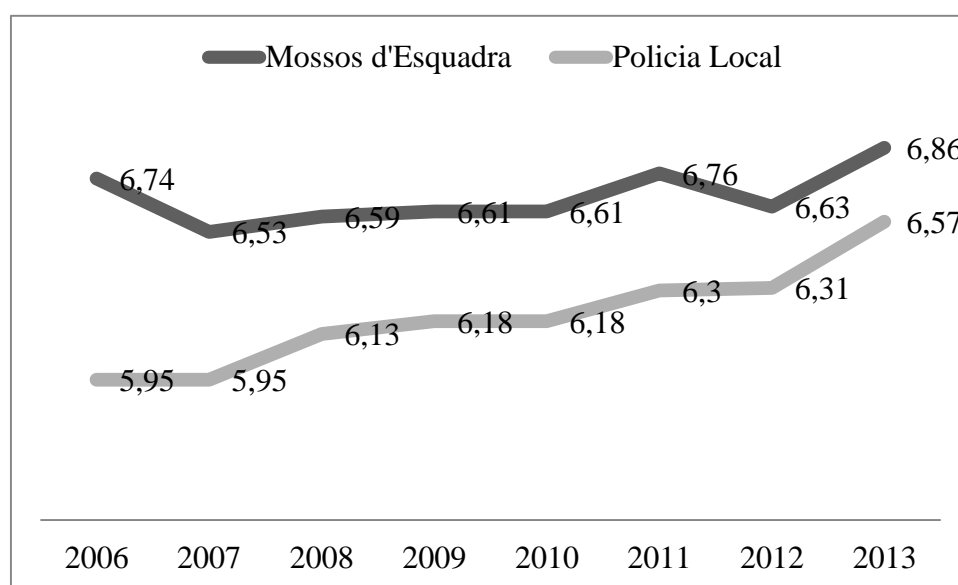
FONT: elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya.

b) Valoració de l'actuació dels Cossos policials.

Relacionat amb la percepció que els ciutadans tenen dels nivells de seguretat al municipi trobem la que aquests donen de l'actuació de Mossos d'Esquadra i la

Polícia local. Per al període 2006-2013 la valoració de la ciutadania envers les policies locals ha experimentat un augment gradual que es fa especialment palès en els dos últims anys. Al seu torn Mossos d'Esquadra manté una valoració amb una forta tendència a la estabilitat que també augmenta en el període 2012-2013. Comparant aquestes dades amb la valoració que els ciutadans feren de les actuacions de la policia a la seva ciutat obtenim la gràfica que segueix: Mossos d'Esquadra presenta una valoració lleugerament més favorable que la policia local però si bé aquesta última presenta una tendència a millorar Mossos d'Esquadra ha vist minvada la seva valoració mitjana des de 2011, tendència que sembla que es mantindrà en l'any següent.

Gràfic 7. Comparació de mitjanes: Valoració dels Cossos Policials a Terrassa.

FONT: elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya.

c) Correspondència amb la hipòtesi.

Si comparem aquests resultats amb el volum de delictes que es registraren a la ciutat en aquest període observem que si bé la opinió general és neutra o negativa les dades policials mostren que la tendència és precisament a l'estabilitat. En els

anys en que el nombre de delictes es manté estable augmenta el nombre de persones que creuen encertadament que aquesta és la realitat i augmenten també les mitjanes de valoració de la policia local mentre que en mossos d'Esquadra aquesta disminueix. Per contra, en els anys en els que augmenta el nombre real de delictes hi ha un major nombre de persones que opinen que la situació ha millorat així com també s'evidencia un augment en la valoració de la policia. D'aquesta forma apareix una certa correlació entre la percepció de la seguretat en el municipi amb la valoració atorgada a la policia. Ambdues es mouen en termes d'una valoració mitja. Pel que fa a la relació entre el nombre de delictes i la percepció de seguretat, si bé en els últims anys la percepció ciutadana i el volum real de delictes sembla assimilar-se la tendència general és que ambdues mesures segueixin camins diferenciats. Podríem dir que hi ha un seguit d'actuacions policials , entre les quals podria ser-hi les pròpies de la policia comunitària, que permeten un augment de la percepció de seguretat dels habitants inclòs en els períodes en que augmenta el nombre real de delictes.

No obstant aquest anàlisi constitueix un estudi molt general dels efectes que la policia comunitària pot exercir en la població i les dades, en conseqüència, no permeten verificar o falsar la hipòtesi. Caldria doncs la realització d'estudis posteriors que analitzin amb profunditat l'efecte que la policia comunitària pot tenir en la percepció de seguretat dels ciutadans.

4.4.HIPÒTESI 4:« Aquelles zones que tinguin sistemes de videovigilància presentaran un menor nombre de delictes».

Iniciàvem l'anàlisi d'aquesta hipòtesi amb dos problemes: l'ús de videovigilància a Catalunya i les dades recollides per la policia. Si bé l'estudi de l'efectivitat d'aquest tipus d'activitat ha anat prenent força al llarg dels últims anys són molts els municipis que disposen de videovigilància territorial aquí Catalunya . No obstant això a Terrassa no hi ha present una xarxa de videovigilància d'espais públics. Cossos policials com la Guàrdia Urbana de Barcelona posseeixen un entramat de càmeres de vigilància a certs punts del nucli urbà no obstant Terrassa és un municipi que disposa únicament de càmeres d'accessos a determinades zones i sistemes de videovigilància destinats a trànsit. La carència d'aquest tipus

de dispositius impossibilita ja d'entrada l'estudi l'efectivitat de la videovigilància als espais públics. No obstant sí es posseeixen dades d'un tipus de videovigilància en concret que es troba, per contra, àmpliament estesa al territori català: la videovigilància de trànsit.

a. Recopilació de dades policials: videovigilància de trànsit.

Tot i focalitzar la recerca en aquest àmbit específic de nou han sorgit problemes insalvables:

En primer lloc per a comprovar la validesa de l'estudi es dugué a terme un anàlisi de les dades recollides per la policia local en les zones marcades amb la presència d'un RADAR des de gener de 2012 fins al desembre de 2014 (anys dels quals es pogué disposar). L'anàlisi que es descrivia a la metodologia hauria consistit en l'observança de les dades abans i després de la posada en marxa de la videovigilància de trànsit però aquestes no es troben disponibles. Per aquest motiu l'estudi s'havia de centrar en l'evolució d'un període concret.

En segon lloc les zones que presenten videovigilància de trànsit i de les quals s'ha disposat de dades inicialment foren 5, tot i això la manca de continuïtat dels registres al llarg de tot el període esmentat fa que el nombre de zones analitzades passi de 5 a 1 que és la única que reporta dades durant tots els mesos: el radar de la carretera de Matadepera (a cavall entre els districtes 5 i 6).

Salvant aquests obstacles l'estudi passava a la cerca d'una zona de control oposable e a la zona de tractament escollida. Per a la selecció d'aquesta se cercà una via que tingués característiques similars a l'assenyalada, tant pel que fa al volum de delictes que hi transita com al nombre d'accidents registrats. Així s'observaren les característiques principals de la via d'intervenció en el primer any del període d'estudi¹⁹:

---

¹⁹[1] Percentatge d'accidents en relació al nombre total d'accidents al municipi de Terrassa.

[2] Nombre d'accidents totals a la via. Dades resultants de la divisió del nombre total d'accidents per 365 dies.

[3] IMD (intensitat mitjana diària) de vehicles per aquesta via (dades del servei de Mobilitat).

Taula 2. Especificacions en termes de mobilitat de la Ctra. Matadepera.

VIA	accidents	%acc. anual[1]	Taxa acc- diari[2]	IMD[3]	Taxa acc. diari/IMD
Ctra. Matadepera	39	2,09%	0,11	22.500	4,7E-06

FONT: Dades extretes de la Memòria de la Policia Local de Terrassa (2012).

La via del municipi que servís de zona de control havia de presentar un IMD similar al de la ctra. Matadepera. Aquesta via seria la Plaça del Doctor Robert, amb un IMD de 18.100. No obstant les característiques d'ambdues vies diferien en naturalesa. Calia, doncs, una altra carretera. Derivant l'anàlisi cap a aquest àmbit sorgiren dues zones possibles: la Carretera de Castellar²⁰ i la Carretera de Rubí²¹:

Taula 3. Especificacions en termes de mobilitat de la Ctra. Castellar i la Ctra. Rubí.

VIA	accidents	%acc.anual	Taxa d'acc.diari	IMD	Taxa acc.diari/IM D
Ctra. Castellar	36	1,93%	0,1	10.800	0,0000091
Ctra. Rubí	44	2,36%	0,12	13.200	0,0000091

FONT: Dades extretes de la Memòria de la Policia Local de Terrassa (2012).

Si bé l'Avinguda de Béjar amb un IMD de 16.467 vehicles tindria més semblança que les anteriors, de nou queda descartada per les seves característiques i és que es tracta d'una via íntegrament urbana . La carretera de castellar i la de Rubí són vies

²⁰ Districtes 1 i 6.

²¹ Districte 3.

que, igual que la carretera de Matadepera tenen una part situada dins el nucli urbà i una fora del terme municipal, fet que les situà com a més idònies per a l'estudi.

En el moment d'escollir-ne una o altra hi hagué un element determinant: la carretera de Rubí posseeix una zona controlada per RADAR, quedant així exclosa com a possible àrea de control. És per aquest motiu que es decidí utilitzar com a zona de control la Carretera de Castellar. A partir d'aquí l'anàlisi hagués consistit en comprar el volum d'incidències dels diferents tipus d'infraccions possibles referents a la seguretat viària en les zones tant d'intervenció (ctra. Matadepera) com en la de control (ctra. Castellar). La hipòtesi hauria resultat validada en cas de que la Ctra. Matadepera hagués presentat un volum d'incidències marcadament inferior al de la zona de control.

No obstant no s'ha pogut dur a terme l'estudi ja que la policia Local de Terrassa no registra les dades referents a les denúncies per excés de velocitat en es vies exemptes de RADAR, tan sols s'ha pogut disposar del volum d'accidents ocorreguts en ambdues vies, però no eren dades suficients per a donar resposta a la pregunta inicial. **Aquest seguit de limitacions ha fet que aquesta hipòtesi resti sense contestar.**

V.LIMITACIONS

La principal limitació de l'estudi ha estat l'accés a les dades. Si bé gran part de les dades policials han estat cedides per la policia local algunes xifres que haurien resultat de gran utilitat per al desenvolupament de l'anàlisi o bé no són registrades (com les denúncies d'excessos de velocitat punibles) o no s'hi ha pogut accedir o simplement no existeixen (com el cas de la videovigilància en els espais públics).

Una altra limitació ha estat la pròpia naturalesa del treball ja que de no haver estat per l'ajuda de persones pertanyents als àmbits dels quals es requerien dades gran part de la investigació no hauria pogut ser duta a terme.

VI.CONCLUSIONS

L'estudi sobre l'efectivitat policial és un tema oblidat en el context espanyol. Si bé no és una situació aïllada dins el context europeu si que hi ha països com els Estats Units i el Regne Unit que porten mesurant i analitzant les actuacions de les seves policies des de fa dècades. Des de les inicials investigacions sobre el comportament dels agents, passant pel tracte a les minories, les patrulles i la videovigilància molts són els aspectes que han estat observats i analitzats. Aquest interès fou tal que el govern arribà a encarregar a l'Equip de la Universitat de Maryland l'estudi sobre el qual ha girat el gruix de les presents pàgines.

Efectivitat policial. Són efectives algunes de les tasques dutes a terme per la policia catalana? Els resultats permeten visualitzar un horitzó d'esperança. El nombre d'efectius sembla correspondre's amb descensos de criminalitat en aquells anys en que es produeix. D'altra banda les tasques de la policia comunitària permeten observar que la percepció de seguretat dels ciutadans de Terrassa es mou en uns termes mitjans tot i complir el fet generalitzat de que la percepció e seguretat subjectiva és pitjor que el que mostren les dades.

Pel que fa a la Campanya Grèvol, que constitueix l'opció escollida per a testar l'efectivitat de les patrulles dirigides, les dades resulten poc concloents a causa de que les dades estudiades sols comprenen un període posterior a l'inici de la Campanya.

La hipòtesi de la videovigilància ha resultat impossible de testar degut, de nou, a les dades de les quals es disposa. No obstant és essencial que es dediquin esforços com els de Díez Ripollés, Cerezo i Varona per a demostrar l'efectivitat o ineficàcia de l'ús de CCTV en tots els àmbits.

Així doncs, si bé cap de les hipòtesis testades poden ser confirmades o falsades amb contundència sols amb les dades que s'han pogut tractar si que permeten almenys dues coses:

-Demostrar que hi ha molta feina per fer encara en matèria d'estudis sobre l'efectivitat policial.

-Donar un nou punt de vista a la feina que policies, com els de Terrassa, duen a terme a diari.

I és que els resultats parlen per sí sols: cal dedicar esforços en conèixer la utilitat de la labor policial i permetre que la població conegui les actuacions d'aquells quins vetllen per la seva seguretat. La policia comunitària ja porta anys tractant de fer de la ciutadania una eina d'informació però cal més: els ciutadans han de saber que la videovigilància en certs punts pot permetre que hi hagi menys morts en carretera, que hi ha persones que es preocupen per la seva seguretat. Perquè un treball ben fet mereix reconeixement i allò que no acaba de funcionar sempre pot millorar.

VII.BIBLIOGRAFIA

- Braga, A. (2005). *Hot spots policing and crime prevention: a systematic review of randomized controlled trials*. Journal of Experimental Criminology,1, 317-342.

- Westley, W.(1953). *Violence and the police*. The American Journal of Sociology 59 (pp.34-41).

-Bayley,D. (1994).*International Difference in Community policing*. A Rosenbaum, D. (Ed.).*The Challenge of Community policing* Thousand Oaks, CA: Sage(pp.278-81)..

-Bernal del Castillo, J.(2013).Prevención y Seguridad ciudadana.La recepción en España de las teories de la prevención situacional.Revista de Derecho penal y criminologia, 3.ª época, nº9 págs.267-304.

- Brantingham, P. & Brantingham, P. (eds). (1991). *Environmental criminology*. 2nd ed. Prospect Heights, IL: Waveland Press.
- Chamlin, B. & Langworthy, R.(1996). *The police crime, and economic theory: a replication and extension*. American journal of criminal justice 20(pp. 165-82).
- Clarke, R. (1993). *crime prevention studies*. Criminal justice press. Money: new York
- Clarke, R.V. (1997). *Situational crime prevention: successful case studies*. 2nd edition. New York: Harrow and Heston.
- Cohen, L. & Felson, M. (1979). *Social change and crime rate trends: a routine activity approach*. American Sociological Review, 44, 588-605.
- Cornish, D. & Clarke, R.V. (eds.) (1986). *The reasoning criminal*. New York: Springer
- Díez Ripollés, J.L & Cerezo, A.(2011). *Videocámaras y prevención de la delincuencia en lugares públicos: análisis jurídico y criminológico*. Madrid: Tirit "criminología y educación social". Serie menor.
- Eck, J. & Weisburd, D. (1995). *Crime places in crime theory*. A J. Eck and D. Weisburd (eds.): *Crime and place* Monsey, NY: Criminal Justice Press. (pp. 1-34).
- Eck, J. & Rosenbaum, D.(1994). *The new police order: effectiveness, equity and efficiency in community policing*. A Rosenbaum, D. (Ed.), *Community policing: testing the promises*. Newbury Park, CA: Sage. (pp.3-23)
- Eck, J & Maguire, R.(2006) *Have changes in policing reduced violent crime. An assessment of the evidence*. A: Blumstein, A; Wallman, J.(ed) *The Crime Drop in America*. Nova York: Cambridge University Press.
- Ferret, J. (2004). *¿ Evaluar a la llamada policía de proximidad? Certezas e incertidumbres obtenidas de las experiencias francesas*. Revista Catalana de Seguretat Pública, 14, 177-197.

- Fosdick, R.B. (1920) *American Police Systems*. Montclair, NJ: Patterson Smith.
- Fundación ESYs.(2013). Informe anual de Seguridad en España.
- Frydl, K.. & Skogan, W. (Eds.). (2004). *Fairness and Effectiveness in Policing:: The Evidence*. National Academies Press.
- Gay, W.G. ;Schell, T.H. & Schack, S. (1977). *Prescriptive package: improving patrol productivity*, volume I routine patrol. Washington, DC:Office of Technology Transfer, Law Enforcement Assistance Administration.
- Gill & Spriggs (2005) *assessing the impact of cctv*. London home office.
- Goldstein, H. (1990). *Problem-oriented policing*. Philadelphia, PA: Temple University Press.
- Gottfredson, D. ; MacKenzie, D; Eck, J.; Reuter, P.; Bushway & S. , Sherman, L.W.(1997). *Preventing crime: What works, what doesn't, what's promising: A report to the United States Congress*. Washington, DC: US Department of Justice, Office of Justice Programs.
- Gottfredson, M.R. & Hirschi, T.(1990). *A general theory of crime*. Stanford, CA: Stanford University press.
- Sherman, W.L & Weisburd, D. (1995).*General Deterrent Effects of Police Patrol in Crime Hot Spots: A Randomized, Controlled Trial*. Justice Quarterly, Vol. 12, No. 4: 635-648.
- Lawrence W. Sherman, et al. (1997). *Preventing Crime: What Works, What Doesn't, What's Promising*. Report to the U.S. Congress. Washington, D.C.: U.S. Dept. of Justice, 655 pp.
- Sherman,L.W; Gartin,P.R & Buerger,M.E (1989). "Hot Spots of Predatory Crime:Routine Activities and the Criminology of Place." *Criminology* 27(pp. 27-55)
- Lovrich, N.(1978).*Reducing crime through police-community relations: Evidence of the effectiveness of police-community relations: evidence of the*

effectiveness of police-Community relations training from a study of 161 cities.
The police studies journal 7:505-12.

-Maguire,E. & Uchida,C.(1998). *Measuring community policing a the precinct and Agency levels*. Papers presented at the annual meeting of the American Society of criminology, Washington,DC,Nov14,1998.

-Maguire, E. R.; Kuhns,J. .; Uchida,C & Cox,S.(1997). Patterns of community policing in non-urban America.” Journal of research in crime and delinquency 34:368-94.

-Pate, A.M. & Fridell, L.A.(1993). *Police Use of Force: Official Reports, Citizen Complaints, and Legal Consequences*,Volumes I and II. Washington, DC: Police Foundation.

-Pate, A.M. & Skogan,W.(1985). *Coordinated Community Policing: The Newark Experience*. Technical Report. Washington, DC: Police Foundation

-Policia Municipal de Terrassa (2006) Memòria: Servei via pública i policia Municipal.

-Policia Municipal de Terrassa (2007) Memòria: Servei via pública i policia Municipal.

-Policia Municipal de Terrassa (2008) Memòria: Servei via pública i policia Municipal.

-Policia Municipal de Terrassa (2009) Memòria: Servei via pública i policia Municipal.

-Policia Municipal de Terrassa (2010) Memòria: Servei via pública i policia Municipal.

-Policia Municipal de Terrassa (2011) Memòria: Servei via pública i policia Municipal.

-Policia Municipal de Terrassa (2012) Memòria: Servei via pública i policia Municipal.

- Policia Municipal de Terrassa (2013) Memòria: Servei via pública i policia Municipal.
- Policia Municipal de Terrassa (2014) Memòria: Servei via pública i policia Municipal.
- Poyner .(1988). *video cameras and vandalism*. Journal of security dministration 11(1):44-51.
- Poyner, B. (1993) *What works in crime prevention*. A Clarke, R. (1993). *crime prevention studies*. Criminal justice press. Money: new york
- Reiss, A.(1985). Policing a City's Central District: The Oakland Story". National Institute of Justice research Report(april). Washington:U.S. Government prntig Office.
- Safir, Howard.(1998) The Comstat process.New York:New York City Police Department, Office of Management Analysis and Planning.
- Sherman, L. & Weisburd, D. (1995). *General deterrent effects of Police patrol in crime hot spots: a randomized controlled trial*. Justice Quarterly,12, 625-48.
- Sherman, L. & Weisburd, D. (1995). *General deterrent effects of Police patrol in crime hot spots: a randomized controlled trial*. Justice Quarterly,12, 625-48.
- Sherman, L.; Gartin, P. & Buerger, M. (1989). *Hot spots of predatory crime:routine activities and the criminology of place*. Criminology, 27,27-56.
- Short, Ditton (1996) *Does closed circuit television prevent crime? Ans evaluation of the use of CCTV surveillance in Town center*, Scottish office Central research unit.
- Skogan, W.G.(1990) *Disorder and Decline: Crime and the Spiral of Decay in American Cities*. NewYork, NY: Free Press.
- Smith, B.(1949). *Police Systems in the United States*. New York, NY: Harper and Row.

- U.S Congress.(1994).Congressional Record: Proceedings and Debates.103rd cong. 2nd sess. 140(120): H8772-H8878.
- Uchida, C., Forst, B. & Annan, S.O. (1992) *Modern Policing and the Control of Illegal Drugs: Testing New Strategies in Two American Cities*. Research Report. Washington, DC: National Institute of Justice.
- Uchida, C.;Forst,B.; Sampson , A. (1992) *Modern policing and the control of illegal drugs: testing new strategies in two American cities”* .Final Technica Report. Washington: Police Foundation.
- Varona, G.(2012).*Estudio exploratorio sobre los efectos del uso policial de la videovigilância en lugares públicos:Propuesta criminològica de un sistema de indicadores sobre su adecuación y proporcionalidad en materia de Seguridad*.Instituto Vasco de criminologia.
- Weisburd, D. & Braga, A. (2003). *Hot spots policing*. A Kury, H. &Obergfell-Fuchs ,J. (eds.): *Crime prevention: new approaches*. Mainz, Germany: Weisser Ring. (pp. 337-354)
- Weisburd, D., Mastrofski, S., McNally, A.M., Greenspan, R. and Willis, J. (2003). *Reforming to preserve: compstat and strategic problem solving in American policing*. *Criminology and Public Policy*, 2, 421-456.
- Welsh, Farrington (2002) *crime prevention effects of closed circuit television : a systematic review*.Home office research study number 252.
- Wilson, J. Q.(1968) *Varieties of Police Behavior*. Cambridge: Har.
- Wilson. O.W. (1967). *Crime prevention - Whose responsibility?* Washington,DC: Thompson Books.
- Wycoff, M.A. & Skogan, W.G. (1986). *Storefront police offices: The Houston field test*. CA: Sage.Pp. 179-199 .